

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

12 martie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal în componența:

președinte – Petru Ursache,

judcători – Nicolae Gordilă și Vladimir Timofti,

a examinat admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 octombrie 2013, de către avocatul Plămădeală Roman, în numele inculpatului Bodeanu Andrei Ion, avocatul Culeac-Reul Natalia, în numele inculpatului Mura Mihail Andrei și avocatul Gherța Mariana, în numele inculpatului Merla Victor Ivan, în cauza penală în privința lui

Mura Mihail Andrei, născut la 10 noiembrie 1991, originar din r-l Strășeni, s. Recea și domiciliat în r-l Strășeni, s. Sireți.

Bodeanu Andrei Ion, născut la 26 septembrie 1991, originar și domiciliat în r-l Strășeni, s. Sireți.

Merla Victor Ivan, născut la 03 decembrie 1971, originar și domiciliat în r-l Ialoveni, s. Ruseștii Noi.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. în prima instanță: 26.08.2011-23.05.2013
2. în instanța de apel: 15.07.2013-24.10.2013
3. în instanța de recurs: 28.01.2014-12.03.2014

C O N S T A T Ă:

1. Prin sentința Judecătoriei Ialoveni din 23 mai 2013, Mura M.A. și Bodeanu A.I. învinuiți de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, au fost achitați din motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpați.

Prin aceeași sentință a fost încetat procesul penal în privința lui Merla V.I. vinovat de săvârșirea contravenției prevăzute de art. 78 alin. (2) Cod contravențional și a fost absolvit de răspundere contravențională, în legătură cu expirarea termenului de aplicare a sancțiunii contravenționale.

Acțiunea civilă înaintată de către Cîrlan Igor privind încasarea prejudiciului material a fost admisă, fiind dispusă încasarea în beneficiul lui de la Merla V.I. a

1000 lei, iar acțiunea civilă înaintată de către Cîrlan Igor privind încasarea prejudiciului de la Mura M.A. și Bodeanu A.I. a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin aceeași sentință a fost încetat procesul în privința lui Cîrlan Vitalie Vasile, în legătură cu decesul acestuia, în privința căruia hotărârile nu au fost recurate.

2. Mura M.A., Bodeanu A.I., Merla V.I. și Cîrlan V.V., de către organul de urmărire penală au fost învinuiți de faptul că, la 06 iunie 2011, în jurul orei 21.00, aflându-se în s. Ruseștii Noi, r-l Ialoveni, având scopul încălcării grosolane a ordinii publice și manifestând o vădită lipsă de respect față de societate, fără motive întemeiate l-au numit cu cuvinte necenzurate pe Cîrlan I., precum și i-au aplicat mai multe lovituri cu pumnii și picioarele în regiunea feței, ale corpului acestuia, cauzându-i, conform raportului de expertiză medico-legală nr.1509/D din 27.06.2011, leziuni corporale ce condiționează o dereglare de lungă durată, calificate ca vătămare corporală medie.

De către organul de urmărire penală aceste acțiuni au fost încadrate în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal – *huliganismul, adică, acțiuni intenționate care încalcă grosolan ordinea publică și exprimă o vădită lipsă de respect față de societate, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanei, precum și acțiuni, care se deosebesc print-o obrăznicie deosebită, săvârșită de două sau mai multe persoane.*

3. Nefiind de acord cu sentința, procurorul a contestat-o cu apel, în care a solicitat casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Mura M.A., Bodeanu A.I. și Merla V.I. să fie recunoscuți vinovați și condamnați în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, la 2 ani închisoare. În baza art. 90 Cod penal, a le suspenda executarea pedepsei pe un termen de probă de 2 ani. Admiterea acțiunii civile înaintată de Cîrlan I. către Mura M.A., iar acțiunea civilă înaintată către Bodeanu A.I., privind încasarea prejudiciului material să fie admisă în principiu.

În motivarea apelului procurorul, a menționat, că vinovăția inculpaților în comiterea infracțiunii incriminate este pe deplin dovedită prin cumulul de probe administrată la dosar pe care instanța de fond le-a ignorat, în acțiunile lor este prezentă latura subiectivă a huliganismului, inculpații au fost inițiatorii conflictului, inculpatul Mura M.A. a recunoscut acțiunea civilă înaintată, declarațiile inculpaților la etapa urmăririi penale și în instanța de fond fiind contradictorii sunt interpretate eronat de prima instanță în favoarea inculpaților.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 octombrie 2013, apelul a fost admis, casată sentința și pronunțată o hotărâre nouă, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Mura M.A., Bodeanu A.I. și Merla V.I. au fost recunoscuți vinovați și condamnați în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, la 2 ani închisoare fiecare. În baza art. 90 Cod penal, le-a fost suspendată executarea pedepsei cu închisoare pe un termen de probă de 2 ani.

A fost admisă acțiunea civilă înaintată de Cîrlan I. către Mura M.A., Bodeanu A.I. și Merla V.I. în principiu, iar în privința cuantumului despăgubirilor cuvenite să se adreseze în instanța civilă.

Analizând în ansamblu probele cauzei penale, instanța de apel a concluzionat despre existența în acțiunile inculpaților Mura M.A., Bodeanu A.I. și Merla V.I. a indicilor infracțiunii prevăzute art.287 alin.(2), lit.b) Cod penal, potrivit elementelor constitutive „*huliganism, acțiuni intenționate care încalcă grosolan ordinea publică și exprimă o lipsă de respect față de societate, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanei, precum și acțiuni care se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită, săvârșită de mai multe persoane*”.

Instanța de apel a constatat cu certitudine faptul că, Mura M.A., Bodeanu A.I. și Merla V.I. împreună cu Cîrlan V.V. la 06 iunie 2011, în jurul orei 21.00, aflându-se în s. Ruseștii Noi, r-l Ialoveni, având scopul încălcării grosolane a ordinii publice și manifestând o vădită lipsă de respect față de societate, fără motive întemeiate, l-au numit cu cuvinte necenzurate pe Cîrlan I., precum și i-au aplicat mai multe lovituri cu pumnii și picioarele în regiunea feței și ale corpului acestuia, cauzându-i conform raportului de expertiză medico-legală nr.1509/D din 27.06.2011 leziuni corporale ce condiționează o dereglare de lungă durată, calificate ca vătămare corporală medie.

Deși inculpații Mura M.A., Bodeanu A.I. și Merla V.I. nu și-au recunoscut vina atât la urmărirea penală, instanța de fond, cât și în instanța de apel, Curtea de Apel a conchis că, vinovăția acestora a fost demonstrată integral prin probele acumulate legal, și anume: declarațiile părții vătămate, martorilor Cîrlan L., Cîrlan M., raportul de expertiză medico-legală nr. 1509/D din 27.06.2011, procesul-verbal de recunoaștere a persoanei.

Astfel, instanța de apel a considerat concluzia instanței de fond, precum că în acțiunile inculpaților nu a fost stabilit faptul săvârșirii acestei infracțiuni, nejustificată și neîntemeiată. Concluzia instanței de fond, precum că în acțiunile inculpaților lipsește latura subiectivă a huliganismului, deoarece nu a fost probat faptul că au acționat cu intenție directă și au conștientizat și dorit să încalce ordinea publică, că lipsesc probe ce ar dovedi faptul că, comportamentul inculpaților Cîrlan V.V. și Merla V.I. a fost însoțit de acțiuni intenționate care încalcă grosolan ordinea publică și nu manifestă respect față de societate, precum și acțiuni care se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită, nu și-a găsit confirmare.

Totodată, în opinia instanței de apel, instanța de fond nu a dat o apreciere obiectivă nici declarațiilor inculpatului Mura M.A., potrivit cărora ultimul a recunoscut acțiunea civilă înaintată față de el, acceptând de a-i restitui părții vătămate Cîrlan I. suma de 1000 lei pentru prejudiciul cauzat în rezultatul infracțiunii.

Critic a apreciat instanța de apel și faptul că, deși, în ședința de judecată inculpatul Merla V.I. vina în comiterea infracțiunii incriminate a recunoscut-o parțial, instanța de judecată a încadrat acțiunile acestuia în baza art.78 alin.(2) Cod contravențional.

Astfel, reieșind din cele relatate instanța de apel a considerat că, vinovăția inculpaților Mura M.A., Bodeanu A.I. și Merla V.I. de comiterea infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(2) lit.b) CP este dovedită pe deplin.

Poziția inculpaților și a avocaților săi, privind nerecunoașterea vinei în comiterea infracțiunii încriminate, instanța de apel a apreciat-o ca fiind îndreptată exclusiv spre eschivarea acestora de la răspunderea penală.

5. Decizia instanței de apel este contestată cu recurs ordinar de către avocatul Plămădeală R. în numele inculpatului Bodeanu A.I., care solicită casarea parțială a acesteia în partea condamnării inculpatului, cu menținerea sentinței în această parte, invocând că instanța de fond corect a constatat situația faptică, ca urmare adoptind o sentință de achitare. De asemenea, instanța de apel greșit și-a bazat concluziile sale de vinovăție a inculpaților pe pct. 14 al Hotărârii Plenului CSJ nr.4 din 19.06.2006 „Cu privire la practica judiciară în cauzele penale despre huliganism”, iar declarațiile martorului Cîrlan L. contradictorii urmează a fi apreciate critic.

5.1 Recurs ordinar este declarat și de către avocatul Gherța M. în numele inculpatului Merla V.I., care solicită casarea deciziei instanței de apel cu menținerea sentinței, din motivul că instanța de apel nu a elucidat pe deplin circumstanțele de fapt și de drept, în acțiunile inculpatului lipsește latura subiectivă a huliganismului incriminat, inculpatul a fost provocat de către partea vătămată, decizia instanței de apel este bazată numai pe presupuneri.

5.2 Recurs ordinar a declarat și avocatul Culeac-Reul N. în numele inculpatului Mura M.A., care solicită casarea deciziei instanței de apel cu menținerea sentinței, invocând argumente similare cu cele ale avocaților Plămădeală R. și Gherța M., descrise în pct. 5 și 5.1 al prezentei decizii.

6. Verificând argumentele recursurilor în raport cu actele cauzei, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție, concluzionează inadmisibilitatea acestora din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Colegiul constată că instanța de apel, în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, a examinat complet și obiectiv probele administrate la dosar, verificându-le sub aspectul pertinentei și concludenței, atât pe cele obținute în procesul urmăririi penale cât și în cadrul ședințelor de judecată, cât ale apărării atât și ale acuzării, fapt ce face, ca concluzia despre vinovăția lui Mura M.A., Bodeanu A.I. și Merla V.I. în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod Penal, să fie justă și întemeiată.

Argumentul principal pe care îl invocă apărătorii în recursurile declarate este lipsa elementelor infracțiunii de huliganism în acțiunile inculpaților.

Din materialele cauzei se constată că, de către organul de urmărire penală inculpații au fost învinuiți în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal. Instanța de fond a concluzionat, că inculpații nu au săvârșit fapta incriminată, și ca urmare aceștia au fost achitați de sub învinuirea înaintată, iar instanța de apel i-a recunoscut vinovați în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal.

Conform doctrinei penale, latura obiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 287 Cod penal, constă în fapta prejudiciabilă exprimată în acțiunile care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor sau de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe, de opunerea de rezistență violentă reprezentanților autorităților sau altor persoane care curmă actele huliganice, ori în acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită.

Prin *ordine publică* se înțelege un sistem stabil de relații sociale care asigură ambianța liniștită de conviețuire în societate, de inviolabilitate a persoanei și a integrității patrimoniului, precum și activitatea normală a organelor și instituțiilor de stat publice.

Prin *încălcare grosolană a ordinii publice* se exprimă o vădită lipsă de respect față de societate, săvârșirea unor acțiuni intenționate ce atentează la regulile sociale și morale de conviețuire, care sunt încălcate într-un mod grosolan și demonstrativ de către violatorul ordinii publice prin necuviință, neobrăzare, comportare batjocoritoare cu cetățeni, prin înjosirea onoarei și demnității personalității, încălcare îndelungată și insistentă a ordinii publice, zădărnicierea activităților de masă, suspendarea temporară a activității normale a întreprinderilor, instituțiilor, organizațiilor, transportului obștesc etc.

Prin *exprimarea unei vădite lipse de respect față de societate* se au în vedere acțiunile evidente ce ating interesele legitime ale unui grup ori chiar ale unei persoane care se află la locul infracțiunii (proferarea de expresii indecente, abordarea unei ținute lipsite de pudoare, efectuarea de gesturi obscene etc.)

Prin *acțiuni care încalcă grosolan ordinea publică* se înțelege fapta săvârșită în public, îndreptată împotriva ordinii publice, care se concretizează în acostarea jignitoare a persoanelor, în alte acțiuni similare ce încalcă normele etice, tulbură ordinea publică și liniștea persoanelor.

În cele mai frecvente cazuri, huliganismul este săvârșit în locuri publice (străzi, piețe, plaje, cafenele, restaurante, cinematografe, mijloace de transport în comun etc). Însă, huliganismul poate fi săvârșit și în locuri care nu au un caracter public (apartamente, sedii de întreprinderi, terenuri private, mijloace de transport personal etc).

Huliganismul este o faptă săvârșită în public, dar nu neapărat într-un loc public. Conform lit. c) și e) art. 131 Cod penal, fapta se consideră a fi săvârșită în public și atunci când e comisă: într-un loc inaccesibil publicului, cu intenția însă ca fapta să fie auzită sau văzută, dacă aceasta s-a produs față de două sau mai multe

persoane; prin orice mijloace, recurgând la care făptuitorul își dădea seama că fapta ar putea ajunge la cunoștința publicului.

Din cele menționate reiese cu claritate că întotdeauna infracțiunea de huliganism presupune ipostaze cu implicații publice, dar, numai în unele cazuri este săvârșită în locuri publice.

Or, din dispoziția art.287 Cod penal nu se desprinde că infracțiunea de huliganism este săvârșită neapărat într-un loc public. Totuși, obligatoriu este modul public al infracțiunii de huliganism: actele huliganice sunt săvârșite în prezența unor persoane sau rezultatul actelor huliganice devine inevitabil cunoscut altor persoane.

De asemenea, Colegiul remarcă corectitudinea invocării la acest capitol de către instanța de apel a prevederilor Hotărârii Plenului CSJ nr.4 din 19.06.2006 „Cu privire la practica judiciară în cauzele penale despre huliganism”.

Raportând cele menționate mai sus la speța în cauză, Colegiul constată justificată concluzia instanței de apel că sunt întrunite condițiile pentru angajarea răspunderii penale a inculpaților, sub aspectul comiterii infracțiunii de huliganism în forma calificată.

Astfel, instanța de apel la argumentarea încadrării juridice a acțiunilor inculpaților, corect a menționat: *„Astfel, fiind audiat martorul Cîrlan L., ea a declarat că, aflându-se acasă a auzit gălăgie în stradă, iar inculpatul Cîrlan V.V. a declarat că, evenimentele s-au produs spre seară, iar în stradă erau niște copii. Mai mult ca atât, în cadrul urmăririi penale și în instanța de judecată s-a stabilit că, conflictul a fost inițiat de inculpați, astfel au acționat anume cu intenție directă, conștientizând că, acțiunile lor ilegale huliganice începute în stradă într-un loc și timp accesibil publicului și continuate în ogradă ar putea ajunge la cunoștința publicului și atentează la regulile sociale și morale de conviețuire, acțiuni ilegale urmate de aplicarea violenței din partea inculpaților, fapt confirmat prin raportul de expertiză medico-legală nr.1509/D din 27.06.2011, potrivit căruia la Cîrlan I. a fost stabilită prezența leziunilor corporale care condiționează o dereglare a sănătății de lungă durată. Din declarațiile părții vătămate Cîrlan I., martorului Cîrlan L. de asemenea rezultă că inculpații s-au exprimat cu cuvinte necenzurate, producând gălăgie”.*

În acest context, Colegiul consideră juste concluziile instanței de apel referitoare la faptul că acțiunile inculpaților au fost însoțite de:

- aplicarea violenței asupra persoanei, fapt confirmat prin raportul de expertiză medico-legală nr. 1509/D din 27.06.2011, prin care a fost stabilit că, leziunile corporale cauzate părții vătămate ce au condiționat o dereglare de lungă durată, sunt calificate ca vătămare corporală medie;

- acțiuni însoțite de încălcare grosolană a ordinii publice și care se deosebesc prin obrăznicie deosebită și anume: *„exprimarea cu cuvinte necenzurate și gălăgie în stradă”*, fapt confirmat prin declarațiile părții vătămate și martorului Cîrlan L.;

- săvârșite în public, fapt confirmat prin declarațiile inculpatului Cîrlan V.V. și martorului Cîrlan L.: „...Evenimentele s-au produs spre seara în stradă erau niște copii...”;

- intenții huliganice, deoarece toți inculpații în declarațiile lor recunosc prezența conflictului numai dintre inculpatul Cîrlan V.V. și partea vătămată, ce a avut loc anterior cazului supus judecării. Mura M.A. și Bodeanu A.I. pînă la incidentul dat nu au fost cunoscuți cu partea vătămată, iar Merla V.I., fiind vărul părții vătămate, nu se afla cu ultimul în relații ostile. Astfel, inculpații au acționat fără careva motive, din intenții huliganice.

Deci, Colegiul constată că în cauză s-au stabilit toate elementele componente ale infracțiunii incriminate inculpaților în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal.

Recurenții Plămădeală R. și Culeac-Reul N. au criticat decizia instanței de apel, invocînd cazul de casare prevăzut în art. 427 alin. (1) pct. 12) Cod de procedură penală, „faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită”.

În privința temeiului de casare prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 12) Cod de procedură penală, Colegiul evidențiază că temeiul dat se invocă numai în cazul cînd faptei săvârșite i s-a dat o altă încadrare juridică greșită, iar în cazul supus judecării recurenții invocă cazul dat nefiind de acord nici cu o încadrare juridică a faptei, solicitînd achitarea inculpaților.

Recurentul Gherța M. în recursul declarat a invocat temeiul de casare:

- „nu au fost întrunite elementele infracțiunii (art. 427 alin. (1) p. 8 CPC)”,
- „ inculpatul a fost condamnat pentru o faptă care nu este prevăzută de legea penală (art. 427 alin. (1) pct.8 al CPC) ”.

În opinia instanței de recurs nu este incident la cazul supus judecării temeiul de casare prevăzut în art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, acesta fiind analizat detaliat în pct. 6 al prezentei decizii, precum și deoarece instanța de apel a examinat cauza penală fără careva abateri de la normele materiale și de procedură, corect a apreciat circumstanțele de fapt și de drept sub toate aspectele, încadrînd corect acțiunile inculpatului, concluzie ce este susținută și de instanța de recurs.

În privința temeiului invocat de recurent că „inculpatul a fost condamnat pentru o faptă care nu este prevăzută de legea penală”, Colegiul consideră necesar de specificat că, art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală nu prevede un astfel de temei, Codul de procedură civilă nu poate fi aplicat la examinarea cauzei penale și temeiul invocat nu este argumentat cu indicarea obligatorie a erorii de drept comise în acest sens.

În urma celor supra indicate, Colegiul conchide că temeiurile invocate de recurenți nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezenței erorilor de drept, care ar da temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei instanței de apel adoptate pe caz și potrivit legii, se impune inadmisibilitatea recursurilor, ca fiind vădit neîntemeiate.

7. Conducându-se de art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 octombrie 2013, de către avocatul Plămădeală Roman, în numele inculpatului Bodeanu Andrei Ion, avocatul Culeac-Reul Natalia, în numele inculpatului Mura Mihail Andrei și avocatul Gherța Mariana, în numele inculpatului Merla Victor Ivan, în cauza penală în privința lui **Mura Mihail Andrei, Bodeanu Andrei Ion, Merla Victor Ivan**, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 26 martie 2014.

Președinte:

Petru Ursache

Judecători:

Nicolae Gordilă

Vladimir Timofti